Europees Parlement
2019-2024

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

2023/2115(INI)

14.9.2023

ONTWERPVERSLAG

over genderaspecten van de stijgende kosten van levensonderhoud en de gevolgen van de energiecrisis
(2023/2115(INI))

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

Rapporteur: Alice Kuhnke

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....3

TOELICHTING.....10

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over genderaspecten van de stijgende kosten van levensonderhoud en de gevolgen van de energiecrisis
(2023/2115(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien de artikelen 2 en 3, lid 1, en artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie,

– gezien de artikelen 8, 9, 10, 119, 122, 127, 151, 153, 2, 156, 157, 191 en 194 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en in het bijzonder de bepalingen ervan met betrekking tot sociale rechten en gelijkheid van mannen en vrouwen,

– gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, het beginsel dat "niemand aan zijn lot mag worden overgelaten", en, in het bijzonder, duurzame ontwikkelingsdoelstelling 1 over het uitbannen van armoede, doelstelling 5 over het bereiken van gendergelijkheid en het verbeteren van de levensomstandigheden voor vrouwen, en doelstelling 8 over het bereiken van duurzame economische groei,

– gezien de mededeling van de Commissie van 5 maart 2020 getiteld "Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025" (COM(2020)0152)[1],

– gezien de Verklaring van Versailles van de staatshoofden en regeringsleiders van 11 maart 2022, en met name de toezegging om "onze voedselzekerheid te verbeteren door onze afhankelijkheid van de voornaamste ingevoerde landbouwproducten en productiemiddelen te verminderen, met name door de EU-productie van plantaardige eiwitten te verhogen",

– gezien Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG[2],

– gezien Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG[3],

[1] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_nl
[2] PB L 211 van 14.8.2009, blz. 94.
[3] PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1.

– gezien Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen[4],

– gezien Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU[5],

– gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit[6],

– gezien Richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen[7],

– gezien zijn resolutie van 19 mei 2022 over de sociale en economische gevolgen voor de EU van de Russische oorlog in Oekraïne – versterking van het vermogen van de EU om op te treden[8],

– gezien zijn resolutie van 5 juli 2022 over armoede onder vrouwen in Europa[9],

– gezien het Speciaal verslag van de Europese Rekenkamer van 26 mei 2021 getiteld "Gendermainstreaming in de EU-begroting: tijd om de daad bij het woord te voegen"[10],

– gezien Aanbeveling (EU) 2020/1563 van de Commissie van 14 oktober 2020 over energiearmoede[11],

– gezien de gegevens van het Internationaal Energieagentschap over de prijzen en belastingen bij eindgebruik van energie[12],

– gezien het verslag van het Internationaal Monetair Fonds van oktober 2022 getiteld "The Fog of War Clouds the European Outlook"[13],

– gezien de studie van Eurostat van 2022 getiteld "Living conditions in Europe"[14],

---

[4] PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82.
[5] PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125.
[6] PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17.
[7] PB L 132 van 17.5.2023, blz. 21.
[8] PB C 479 van 16.12.2022, blz. 75.
[9] PB C 47 van 7.2.2023, blz. 2.
[10] Europese Rekenkamer, "Gendermainstreaming in de EU-begroting: tijd om de daad bij het woord te voegen", 26 mei 2021, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_10/SR_Gender_mainstreaming_EN.pdf.
[11] PB L 357 van 27.10.2020, blz. 35.
[12] Internationaal Energie Agentschap, "End-Use Prices Data Explorer", 28 april 2023, https://www.iea.org/data-and-statistics/data-tools/energy-prices-data-explorer?tab=Overview.
[13] Internationaal Monetair Fonds, "The Fog of War Clouds the European Outlook", oktober 2022, https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/REO/EUR/2022/October/English/text.ashx.
[14] Eurostat, 'Living conditions in Europe', 2022, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe.

– gezien het briefingdocument van Eurostat van 10 februari 2022 getiteld “Energy prices on the rise in the euro area in 2021”[15],

– gezien het verslag van Eurofound van 28 oktober 2022 getiteld “The cost of living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper”[16],

– gezien de gendergelijkheidsindex 2021 en 2022 van het Europees Instituut voor gendergelijkheid[17],

– gezien zijn Eurobarometer-enquête van najaar 2022[18],

– gezien de studie getiteld “Gender perspective on access to energy in the EU”, gepubliceerd door zijn directoraat-generaal Intern Beleid van de Unie op 18 december 2017[19],

– gezien de briefing getiteld “Gender Aspects of Energy Poverty”, gepubliceerd door zijn directoraat-generaal Intern Beleid van de Unie op 1 maart 2023[20],

– gezien de studie getiteld “The Gender Dimension and Impact of the Fit for 55 Package”, gepubliceerd door zijn directoraat-generaal Intern Beleid van de Unie op 6 december 2022[21],

– gezien de briefing getiteld “Energy poverty in the EU”, gepubliceerd door zijn directoraat-generaal Parlementaire Onderzoeksdiensten op 18 september 2023[22],

– gezien het advies van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid van 12 mei 2022 inzake het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende energie-efficiëntie,

– gezien het verslag van de Commissie ontwikkelingssamenwerking van 7 april 2021 over de gevolgen van klimaatverandering voor kwetsbare bevolkingsgroepen in

---

[15] Eurostat, “Energy prices on the rise in the euro area in 2021”, 10 februari 2022, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20220210-2.
[16] Eurofound, “The cost of living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper”, 28 oktober 2022, https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef22077en.pdf.
[17] Europees Instituut voor gendergelijkheid, “2021 Gender Equality Index”, https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2021 en “2022 Gender Equality Index”, https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2022.
[18] Europese Unie, “EP Autumn 2022 Survey: Parlemeter”, januari 2023, https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2932
[19] Study – “Gender perspective on access to energy in the EU”, Europees Parlement, directoraat-generaal Intern Beleid, beleidsondersteunende afdeling C – Rechten van de burger en Constitutionele Zaken, 18 december 2017, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596816/IPOL_STU(2017)596816_EN.pdf.
[20] Briefing – “Gender Aspects of Energy Poverty”, Europees Parlement, directoraat-generaal Intern Beleid, beleidsondersteunende afdeling C – Rechten van de burger en Constitutionele Zaken, 1 maart 2023, https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/265960/Briefing_FEMM_IWD_2023_FINAL_EN.pdf.
[21] Studie – “The Gender Dimension and Impact of the Fit for 55 Package”, Europees Parlement, directoraat-generaal Intern Beleid van de Unie, beleidsondersteunende afdeling C – Rechten van de burger en Constitutionele Zaken, 6 december 2023, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf.
[22] Briefing – “Energy poverty in the EU”, Europees Parlement, directoraat-generaal Parlementaire Onderzoeksdiensten, 18 september 2023, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733583/EPRS_BRI(2022)733583_EN.pdf.

ontwikkelingslanden en het advies van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid van 2 oktober 2020,

– gezien zijn resolutie van 10 februari 2021 over het terugdringen van ongelijkheid, met speciale aandacht voor armoede onder werkenden[23],

– gezien artikel 54 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid (A9-0000/2023),

A. overwegende dat de inflatie sinds 2021 sterk is toegenomen, voornamelijk als gevolg van de hoge energie- en voedselkosten, en verergerd door de ongerechtvaardigde aanvalsoorlog tegen Oekraïne; overwegende dat de lonen naar verwachting niet zo snel zullen stijgen als de inflatie, waardoor een crisis in verband met de kosten van levensonderhoud ontstaat; overwegende dat deze crisis een ernstige bedreiging vormt voor de bestaansmiddelen, de gezondheid, het welzijn en de toegang tot huisvesting van vrouwen, en tegelijkertijd hun koopkracht en hun vermogen om te voeden beperkt;

B. overwegende dat de Commissie in maart 2022 naar aanleiding van de Verklaring van Versailles een reeks maatregelen heeft genomen om de landbouwproductie van Oekraïne te ondersteunen, de veerkracht van de EU te versterken en de stijging van de voedselprijzen voor Europese consumenten te beperken;

C. overwegende dat vrouwen in al hun diversiteit onevenredig zwaar worden getroffen door de gevolgen van de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud, aangezien zij doorgaans tot het armste deel van de bevolking behoren, sterk vertegenwoordigd zijn in onzekere banen, een lager inkomen hebben als gevolg van de loon- en pensioenkloof, en nog steeds geacht worden het grootste deel van de onbetaalde zorgtaken uit te voeren, waardoor zij over minder middelen beschikken om zich te beschermen tegen de negatieve gevolgen van de crisis;

D. overwegende dat de klimaatverandering en klimaatgerelateerde rampen de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud en het risico op armoede verergeren; overwegende dat de groepen die reeds in de marge leven, het hardst worden getroffen door de volatiliteit van het energiesysteem voor fossiele brandstoffen, terwijl energie- en levensmiddelenbedrijven recordwinsten maken;

E. overwegende dat energiearmoede een enorme uitdaging vormt voor de EU, aangezien 50 tot 125 miljoen mensen zich geen behoorlijk thermisch comfort binnenshuis kunnen veroorloven;

F. overwegende dat vrouwen, met name alleenstaande ouders en vrouwen die intersectionele discriminatie ervaren op grond van etniciteit, ras, migratiestatus, seksuele geaardheid, handicap of leeftijd, een grotere kans lopen om in energiearmoede terecht te komen; overwegende dat dit betekent dat de aanhoudende crisis in verband met de kosten van levensonderhoud de gendergerelateerde energiearmoede in de EU zal verergeren;

[23] PB C 465 van 17.11.2021, blz. 62.

G. overwegende dat er weinig bekend is of gegevens beschikbaar zijn over de gevolgen van energiearmoede voor vrouwen in de EU; overwegende dat de EU-waarnemingspost voor energiearmoede geen naar gender uitgesplitste gegevens in zijn publiek toegankelijke reeks indicatoren levert; overwegende dat slechts enkele lidstaten definities van energiearmoede en indicatoren voor energiearmoede hebben vastgesteld, die doorgaans geen rekening houden met gender;

H. overwegende dat de Commissie haar toezegging in de strategie voor gendergelijkheid om een genderperspectief te integreren in alle belangrijke initiatieven van de Commissie, met inbegrip van de Europese Green Deal en daarmee verband houdende beleidsmaatregelen, niet is nagekomen;

I. overwegende dat de Commissie krachtens de Verdragen verplicht is gendergelijkheid te bevorderen; overwegende dat de Europese Rekenkamer echter van mening is dat de EU-begroting geen genderperspectief bevat;

J. overwegende dat gendergelijkheid grotendeels ontbreekt in de pijlers groene transitie en digitale transformatie van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, wat een gemiste kans is om gendergelijkheid effectief te integreren in klimaat- en milieudoelstellingen;

K. overwegende dat een genderperspectief ontbreekt in het beleid en de maatregelen van de lidstaten en de EU die erop gericht zijn de gevolgen van de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud tegen te gaan en te verlichten; overwegende dat ongeveer twee derde van de door de lidstaten ingevoerde maatregelen om de stijgende inflatie te beperken, niet gericht is op specifieke groepen in kwetsbare situaties en alleen kortetermijnoplossingen biedt in plaats van antwoorden die zullen bijdragen tot een sociaal rechtvaardige en groene transitie;

Feminisering van energiearmoede en genderrespons op de crisis

1. verzoekt de Commissie de toezegging van voorzitter Von der Leyen om gendergelijkheid in alle beleidsvorming te bevorderen, na te komen; dringt aan op een Europese Green Deal en een rechtvaardige en sociaal rechtvaardige transitie die voor iedereen werkt door een gendertransformatieve intersectionele strategie te ontwikkelen om energiearmoede aan te pakken en door de overheidsinvesteringen in sociale, betaalbare en energie-efficiënte huisvesting te verhogen;

2. verzoekt de lidstaten en de EU dringend te zorgen voor betaalbare nutsvoorzieningen en voedsel voor huishoudens met een laag inkomen, en met name voor huishoudens die te maken hebben met intersectionele discriminatie; benadrukt dat niemand het koud zou moeten hebben in hartje winter of oververhit zou moeten raken tijdens de verzengende zomermaanden en roept de lidstaten en de EU op om afsluiting van energielevering te verbieden;

3. verzoekt de lidstaten op om meer overheidsinvesteringen te doen in beleid dat direct of indirect gericht is op het tegengaan van de negatieve effecten van de crisis op de kosten van levensonderhoud van vrouwen in al hun diversiteit, om toegang te garanderen tot hoogwaardige openbare diensten voor zorg, onderwijs, gezondheid, waaronder seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, en huisvesting, en om slachtoffers van gendergerelateerd geweld te beschermen;

4. verzoekt de Commissie nieuwe wetgevingshandelingen te beoordelen en in voorkomend geval voor te stellen om de financilisering van de huizenmarkten tegen te gaan en speculanten te beletten huisvesting onbetaalbaar te maken;

5. benadrukt dat toegang tot elektriciteit een fundamentele rol speelt bij het terugdringen van armoede en bij het waarborgen van volledige en gelijke deelname aan de samenleving; verzoekt de EU en de lidstaten het recht op energie te erkennen;

6. verzoekt het directoraat-generaal Energie van de Commissie een genderactieplan op te stellen dat ervoor zorgt dat alle EU-wetgeving op energiegebied, met inbegrip van het recht op het onderling delen van energie als bedoeld in Richtlijn (EU) 2018/2001, de genderdimensie integreert en specifieke maatregelen en gerichte fondsen ontwikkelt om de feminisering van energiearmoede tegen te gaan;

7. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat gender- en intersectionele dimensies worden opgenomen in alle regelingen voor energie-efficiëntie en hernieuwbare elektriciteit, teneinde de burgers te ondersteunen die het zwaarst te lijden hebben onder energiearmoede;

8. roept de Commissie en de lidstaten op Eurostat te verzoeken om naar gender uitgesplitste gegevens over energiearmoede; verzoekt in dit verband de EU-waarnemingspost voor energiearmoede dergelijke gegevens te gebruiken voor de ontwikkeling en selectie van genderspecifieke indicatoren die een empirisch onderbouwde beleidsontwikkeling op dit gebied mogelijk maken, in overleg met het Europees Instituut voor gendergelijkheid, het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten en het Europees Milieuagentschap;

9. verzoekt de Commissie de lidstaten te verplichten gendereffectbeoordelingen uit te voeren in nationale energie- en klimaatplannen, ook bij de verslaglegging over energiearmoede;

Naar een genderinclusieve groene transitie

10. herinnert eraan dat de groene transitie noodzakelijk is om ernstige toekomstige crises en toenemende armoede te voorkomen; herinnert er voorts aan dat de groene transitie alleen sociaal rechtvaardig zal zijn als zij een genderperspectief omvat en gelijke kansen waarborgt voor vrouwen en hen die te maken hebben met intersectionele discriminatie; verzoekt de Commissie daarom een EU-gender- en klimaatcoördinator aan te stellen met voldoende personeel en financiering, en gendereffectbeoordelingen op te nemen in alle beleidsmaatregelen en wetgeving van de EU, met name in het kader van de Europese Green Deal;

11. benadrukt dat vrouwen een strategische rol moeten spelen in de groene transitie, aangezien zij belangrijke actoren zijn bij de ontwikkeling van duurzame en ecologisch verantwoorde consumptie- en productiepatronen, alsook bij het bedrijfsleven en de beleidsvorming;

12. betreurt het feit dat vrouwen aanzienlijk ondervertegenwoordigd zijn in belangrijke beleidsbepalende functies op het gebied van klimaatverandering en milieu, en verzoekt de EU en de lidstaten te zorgen voor een gelijke en diverse vertegenwoordiging op

besluitvormingsposities in alle EU-instellingen, overheidsorganen en overheidsinstanties op alle bestuursniveaus;

13. verzoekt de Commissie de genderkloof in de energiesector te verkleinen en ervoor te zorgen dat vrouwen gelijke toegang hebben tot opleidingen op het gebied van energie-efficiëntie en tot nieuwe banen in de energiesector;

14. verzoekt de Commissie en de Raad zich in te zetten voor genderbudgettering en ervoor te zorgen dat deze wordt toegepast op de gehele EU-begroting, en dat de aanbevelingen van de Europese Rekenkamer volledig worden uitgevoerd, onder meer in de tussentijdse evaluatie van het huidige meerjarig financieel kader en de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit;

°

° °

15. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

De kosten van levensonderhoud en de energiecrisis – vrouwen worden het hardst getroffen

Europa maakt momenteel een kosten- en energiecrisis door die zijn weerga in de recente geschiedenis bijna niet kent. Overal op het continent hebben mensen moeite om de eindjes aan elkaar te knopen en moeten ze kiezen tussen verwarming of een maaltijd.

Begin 2022, na de COVID-pandemie, was de Europese Unie klaar om aan de slag te gaan om Europa groener, digitaler en veerkrachtiger te maken[1]. Op 24 februari is Rusland echter Oekraïne binnengevallen.

Naast het enorme menselijk leed als gevolg van de oorlog van Rusland tegen Oekraïne en de Oekraïense bevolking, heeft de oorlog een enorme impact op de toeleveringsketens, waardoor de energie- en voedselprijzen stijgen en de inflatie de pan uit rijst. In 2022 was de inflatie aanleiding voor de Europese Centrale Bank om de rente voor het eerst in 11 jaar te verhogen.

Helaas deed de inflatie zich voor voordat de meest kwetsbare sociale groepen zich konden herstellen van de COVID-pandemie, waardoor de levensomstandigheden voor veel Europese burgers verder verslechterden.

Miljoenen huishoudens hebben nu hulp nodig als gevolg van deze toename van de kosten van levensonderhoud en de stijging van de energieprijzen. Maar als je achter de cijfers kijkt, zie je dat armoede een vrouwelijk gezicht heeft.

Vrouwen in heel Europa worden geconfronteerd met meer sociaaleconomische uitdagingen en hogere armoedeniveaus dan mannen. Over het algemeen hebben vrouwen meer onzekere banen, is hun loon lager en nemen ze vaker onbetaald de zorg voor kinderen voor hun rekening. Als het gaat om toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, werk en sociale voorzieningen, hebben sommige groepen vrouwen te maken met elkaar overlappende vormen van discriminatie. Het gaat onder meer om vrouwen ouder dan 65 jaar, vrouwen met een handicap en vrouwen uit etnische minderheden.

Sinds COVID-19 is de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen toegenomen en de huidige crisis in de kosten van levensonderhoud treft vrouwen onevenredig hard door hun lagere gemiddelde inkomen, slechte en inefficiënte huisvesting en afhankelijkheid van sociale uitkeringen. In 2021, vóór de crisis, leefden 20 miljoen meer vrouwen dan mannen in de EU onder de armoedegrens. In het huidige tempo is de EU ten minste 60 jaar verwijderd van het bereiken van gendergelijkheid[2].

Ursula von der Leyen beloofde “niemand aan zijn lot over te laten”, maar vergeet de Green Deal

We weten dat vrouwen een groter risico lopen om in energiearmoede te vervallen – een gebrek aan toegang tot betaalbare energiebronnen. Het probleem wordt op EU-niveau erkend.

[1] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/recovery-plan-europe_nl
[2] https://sdgwatcheurope.org/cost-of-living-crisis-exacerbates-poverty-for-women-in-europe/

Volgens de Europese Commissie is energiearmoede een wijdverspreid probleem in Europa, aangezien 50 tot 125 miljoen mensen zich geen behoorlijk thermisch comfort binnenshuis kunnen veroorloven.

Er zijn echter weinig gegevens beschikbaar over de gevolgen van energiearmoede voor vrouwen in de EU. Slechts enkele lidstaten hebben definities van energiearmoede en indicatoren voor energiearmoede vastgesteld, maar deze houden meestal geen rekening met gender.

Reeds in 2016 nam het Europees Parlement een resolutie aan over toegang tot energie waarin werd opgeroepen tot een genderdimensie in al het energiebeleid. Helaas is er weinig vooruitgang geboekt, ondanks talrijke oproepen van het Europees Parlement en de belofte van Commissievoorzitter Ursula von der Leyen dat in de Europese Green Deal "niemand aan zijn lot wordt overgelaten".

Ondanks de toezegging van de huidige Commissie om gender in al haar belangrijke initiatieven te integreren, is de koppeling tussen gendergelijkheid en de Europese Green Deal-beleidsgebieden en in de herstel- en veerkrachtfaciliteit ontoereikend.

In de praktijk kan wat de Europese Commissie tot dusver met betrekking tot de Green Deal heeft verwezenlijkt, worden omschreven als een door de EU gefinancierde groene transitie die geen rekening houdt met gender, en bestaande gendergerelateerde en intersectionele ongelijkheden dreigt te vergroten.

In Speciaal verslag 10/2021 van de Europese Rekenkamer: *"Gendermainstreaming in de EU-begroting: tijd om de daad bij het woord te voegen*", wordt ook bevestigd dat de Commissie zich niet houdt aan haar op het Verdrag gebaseerde verplichting om de gelijkheid van vrouwen en mannen te bevorderen op alle gebieden van beleidsvorming en -uitvoering. In het verslag wordt geconcludeerd dat indicatoren en naar gender uitgesplitste gegevens vaak ontbreken bij de beleidsontwikkeling en dat dit gebrek de analyse van gendermainstreaming belemmert[3]. De Green Deal-initiatieven en de herstel- en veerkrachtfaciliteit waarborgen dan ook geen gendergelijkheid.

Daarnaast wordt in *de index voor gendergelijkheid 2023: gendergelijkheid en de Europese Green Deal* van EIGE, benadrukt dat hoogwaardige gegevens ontbreken en verklaard dat de huidige indicatoren niet geschikt zijn voor het beoogde doel. Maar al te vaak zijn gegevens niet uitgesplitst naar gender en indicatoren niet genderresponsief. Bijgevolg meten de beschikbare EU-statistieken geen kwesties die relevant zijn vanuit een intersectioneel genderperspectief.

Het gebrek aan gegevens is een belangrijke uitdaging voor de Commissie als zij daadwerkelijk haar toezegging om "niemand aan zijn lot over te laten", wil nakomen. Om de uiteenlopende behoeften en zorgen van zowel vrouwen als mannen met succes te kunnen integreren in het beleid voor de Europese Green Deal, is het noodzakelijk dat elkaar overlappende feiten op een rijtje worden gezet. Dit is noodzakelijk om gelijke toegang te waarborgen tot de historisch ongekende financiering en tot de geweldige kansen die de groene transitie biedt.

In de Green Deal moet prioriteit worden gegeven aan sociale rechtvaardigheid om

[3] https://www.eca.europa.eu/en/publications?did=58678

gendergerelateerde armoede aan te pakken

Europa bevindt zich opnieuw in een noodsituatie en kampt met een ernstige energiecrisis als gevolg van onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en een volatiele energiemarkt.

De sociale aspecten van de Europese Green Deal en ons energiebeleid zijn van cruciaal belang om de klimaatdoelstellingen van de EU te halen en de sociaal-economische gevolgen van de Russische oorlog tegen Oekraïne te verzachten.

Op dit moment betalen de meest kwetsbare EU-burgers de prijs voor de volatiliteit van ons op fossiele brandstoffen gebaseerde energiesysteem. Armoede heeft een vrouwelijk gezicht en al in 2021, vóór de huidige crisis, leefden er in de EU 20 miljoen vrouwen meer onder de armoedegrens dan mannen.

Het Europees Parlement heeft meerdere krachtige verklaringen afgelegd over gendergelijkheid en de energietransitie. In zijn resolutie van 17 februari 2022 erkende het Parlement dat vrouwen nog steeds te kampen hebben met structurele en culturele belemmeringen voor deelname aan alle aspecten van de energie- en klimaattransitie[4].

Structurele problemen vereisen structurele oplossingen. Daarom moeten overlappende gegevens en een genderresponsieve aanpak tot uiting komen in de beleidsvorming van de EU om de toename van gendergerelateerde armoede tegen te gaan. De uitvoering van de Europese Green Deal biedt de gelegenheid om de toezegging na te komen om gender en een intersectioneel perspectief te integreren in alle activiteiten van de EU, ook in het EU-begrotingsproces.

Het verslag bevat verschillende maatregelen om de toename van genderarmoede te bestrijden en herhaalt de talrijke oproepen van het Europees Parlement aan de Commissie om haar belofte na te komen om te zorgen voor een groene energietransitie die voor iedereen werkt.

Kortom, het waarborgen van een sociaal rechtvaardige groene transitie is een absolute voorwaarde voor het welslagen van de Green Deal en voor de verwezenlijking van gendergelijkheid in de Europese Unie.

[4] https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-02-17_NL.html